

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quam sit homo præsidiis ad bonum destitutus in sæculo. Cap. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

inuitantibus, & rogantibus, agrestis hominis effect non condescendere, & si conuiuas, difficile admodum est gulae & ventri non indulgere. Si pudicitiae ac castitatis munditiam optabas, ingerit oculis puellarum formas, mulierum pulchritudinem, quam videas, quam cogitatione voluas, cuius igne emollitus in praua desideria dissoluaris, & telo illicitae delectationis confixus intereas. Si charitatis iura seruare decreuerat, & nihil Deo ingrati, aut proximo aduersum committere sollicitudinum ventis conceptum ignem extinguere curat, & malorum iniuriis tibi illatis à proximorum amore seiungere: patientiam rebus aduersis impetit, iustitiam amore rerum terrenarum impugnat, & breuiter, quamcumque virtutem vi oppositi vitij, & magnitudine occasionum elidit.

Sed orationis, aut sanctae lectionis praesidio voluisti tuam mentem munire, & ad coepta desideria reuocare, tunc negat locum quietum, & sequestratum, in quo deberes lectioni, aut orationi vacare. Vel saltem tot impuris cogitationibus, tot vanis recordationibus, tot superfluis rerum agendarum curis animam turbat, vt suauitatem nullam, & vix aliquem fructum ex occupatione tam vtili valeas percipere.

Tandem, tam difficile est in saeculo vestem innocentiae, & virtutis seruare, quam inter flammam ignis non vri, inter animalia venenata non infici, inter cuneos hostium inemem non laedi, & in medijs fluctibus, & maris saeuientis procellis nullum motum, neq; agitationem sentire. Quis enim (vt inquit Ambrosius) inter tot passiones huius corporis, inter tantas illecebras huius saeculi, tutum atq; intemeratum seruare potest vestigiū? Respexit oculus, & sensum mentis euerit, audiuit auris, & intentionem inflexit, inhalauit odor, & cogitationem impediuit, os libauit, & crimen reddidit tactus corripit, & ignem adoleuit: Intrauit mors per fenestras (dixit Propheta.) Fenestra tua est oculus tuus; si videris mulierem ad concupiscendum, intrauit mors; si audias sermones meretricis, intrauit mors; si luxuria sensus tuos capiat, penetrauit mors. Simile omnino scripsit Bernardus. Mundas (ait) circumcingit, & obsidet me vndique, & per quinque portas, videlicet per quinque corporis sensus, scilicet, visum, auditum, gustum, odoratum, & tactū sagittis suis me vulnerat, & mors intrat per fenestras meas in animam meam Respicit oculus, & mentis sensum auertit; audit auris, & intentionem cordis inflectit; odoratus cogitationem impedit; os loquitur, & fallit, per tactum ardor libidinis pro aliqua parua occasione excitatur, & nisi illic respiciatur, subito totum corpus occupat, vrit, & incendit. Primò carnem cogitatione modicum titillat, deinde delectatione turpi mentem maculat, & ad extremum per consensum prauitatis sibi mentem subiungat.

Vides ergo, o homo, quam difficile sit in saeculo, non dico iam pannis virtutum inuolui: sed hos panes (si aliquando eos coparasti) non perdere & integros, atque illibatos seruare: sicut enim infantes recenter nati, & in terra proiecti, soliq; & sine custodia relictī, mille exponuntur periculis, non solum, vt bestia aliqua eorum panes discerpant, sed vt canis illos mordeat, sus laceret, aut equus conculcet: ita & tu iactatus super faciem mundi huius expositus eras, vt trita, quae numerat Apostolus Ioannes te mundi mala disperderent, nempe, vt concupiscentia carnis proscinderet, concupiscentia oculorum distumperet, & superbia vite contereret. Paratus eras, nō quidem, vt te pia nux, congregatio bonorum attolleret, quae infantuli imbecillitate sapientiae lacte, & piarū actio-

num micis educaret, sed vt mulier illa circumdata purpura & coccino, & inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis, quae (auctore Richardo Victorino) est multitudo malorum, suo gremio susciperet & poculo aureo pleno abominationis, & immunditia fornicationis, te potaret, quo inebriatus, neque tuam nuditatem, & paupertatem agnosceres, neque iniquitatum praecipitia timeres. Non habuisti ergo in terra Chanaan, in mundo patria tua, neque qui te sale sapientiae saliret, nec qui pannis virtutum, & bonarum actionum obuolueret.

Quam sit homo praesidijs ad bonum destitutus in saeculo.

CAPVT IX.

X his quae diximus satis aperte conspicitur quam sit homo in saeculo omnibus adiuuentis ad bene, sancteque viuendum destitutus, ac destitutus. Licet enim multa auxilia ad studiosam vitam seculam percipiat, vt sunt sacramenta, exhortationes ministrorum Dei, inspirationes internae, exempla aliquorum bonorum, qui tamquam lucernae ardentes lucent in caliginoso loco, & alia huius generis: tamen haec non mundus suppeditat, sed Deus misericordia commotus offert mundo, ne funditus pereat. Vnde Augustinus optime. Malum desertum (& quidem de mundo loquitur) horribile, & timendum, & tamen Deus misertus est nostri, & fecit nobis viam in deserto, ipsum Dominum nostrum Iesum Christum, & fecit nobis consolationem in deserto mittendo ad nos praedicatores verbi sui, & dedit nobis aquam in deserto, implens Spiritu sancto praedicatores suos, vt fieret in eis fons aquae saluetis in vitam aeternam. Et ecce habemus hic omnia, sed non sunt de deserto: Ergo proprietatem deserti prius commendauit Psalmus, vt & cum audisset, in quo malo esses, si quas hic habere posses consolationes, vel fociorū, vel viae, vel aquae, nō tribueres deserto, sed illi qui te visitare dignus est in deserto.

Quemadmodum ergo, si vir diues, & nobilis pretiosos, & bene paratos cibos mittat in carcerē, ibiq; magnificum vinctis conuiuium instruat, vt in die Paschae gaudeant, & epulentur, nemo dicit illam ciborum praeparationem esse propriam, ac debitam carceri, & ergastulo malefactorum, sed ab alio sine vilo debito missam, in eorū leuamen, qui vincti, & compediti tenerentur: ita dona caelestia, quae misericordiarum pater mittit saeculo, & viuentibus in illo, nō sunt bona saeculi: sed aliunde asportata, in hominum mundanorum subsidium. Quod adeo verum est, vt sicut aquae dulces fluminum, intrantes in mare, natiuam suauitatem deserentes amarescunt, ita haec dona Dei mundanis praerogata, ipsorum culpa, non raro suam efficaciam amittant. Ministratur illis penitentia, nec redeunt ad cor, quia eam sine debita dispositione recipiunt. Ministratur panis angelorum, nec roborantur, nec crescunt, quia, aut mortui comedunt, & peccato graui subiecti, aut eo pane omnino tepide distracti, & sine reuerentia, & amore vescuntur. Audiunt verbū Dei, illud emolliēs ferrū, & cōterēs petras, illud viuū, & efficacē, & penetrabilius omni gladio accipiti, & si illos percutiat, murmurat, cōqueruntur, & praedicati minas intētāt. Circūueniamus (inquit) iustū, quoniam inutilis est nobis, & cōtrarius est operibus nostris, & improperat nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplinae nostrae. Si verò suauiter moneat, & molliter attrahat, dicētis artificium laudant, eloquentiam admirantur, sed vitam non mutant, nec

Apoc. 17.
Richard.
in Apoc.
9.

Aug. in
Psal. 62.
hom. 8.

Ambr.

Jerem. 9.
21.

Bern. lib.
mudis. c.
14.

1. Ioan. 2.
16.

Hebra. 4.
12.

Sap. 2. 12.

P. 1. 17. 5. 6. mores pessimos deserunt. Aures internas obturant, ne audiant sapientiam, ad similitudinem aspidis furdæ, & obturant aures suas, quæ non exaudiet vocem incantantium, & venefici incantantis sapiēter.] Vel si se audiuisset, & intellexisset, dissimulare non possunt: tunc verba prædicationis irrident, & tanquam amentes indignantur in medicum. Pueris quippe mens (vt Gregorius ait) quando per increpationem corripitur, aut per prædicationis dulcedinem bona suadentur, de correptione fit deterior: Et inde in murmurationis iniquitate succenditur, vnde debuit ab iniquitate compefci.] Hæc ergo bona tam magna, & tam pretiosa, quæ in cor mundanum ingressa, solent proprio robore, & virtute priuari, citra dubium non sunt bona mundi, sed aliunde mundo illata, & in eius vtilitatem adducta. Atque adeo mundani in sæculo, quantum est ex ratione loci, in quo degunt, valde sunt præsidii ad bonum destituti. Quod Dominus, sequentibus verbis in aures animæ secularis instillat, dicens: Non pepercit super te oculus, vt faceret tibi vnum de his, miseris tui.] Id est, cum patria tua, & natale solum, in quo nata es, sit terra Chanaan, sæculum istud infelix, & miser non fuit in eo, qui te oculis misericordiæ respiceret, non fuit qui tui miseretur, vel aliqua veste contingeret, vel mala, quæ immincebant, propelleret, aut te à tantis periculis liberaret.

Ezech. 16. 5.

Sed quare mundus caret his bonis ad studiosam vitam colendam necessariis? Quare illa sibi nõ comparat, nõ in vsum habitatorum suorum inquirat? Certè, quia suapte natura desertum est quoddam incultū, & vasta, atque sterilis solitudo, cui repugnat, hæc bona, vt propria, & sibi debita possidere, quia si ea tamquam propria haberet, iam solitudo, & desertum non esset.

Tob. 3. 8. 25.

Mundus est illud desertum, cuius gratia dedit Dominus vehementissimo imbri cursum (vt est apud Tob) & viam sonantis tonitru, vt plueret super terram absque homine, in deserto, vbi nullus mortaliū commoratur. Vt impletet inaiam, & desolatā, & produceret herbas virentes.] Imber enim vehementissimus, & sonans tonitruum, nihil aliud est, quam prædicatio euangelica, quæ instar imbris, corda hominum rigat, & instar tonitru mentes impiorum exterrit. Desertum autem sunt mundani homines, mundi, aut sæculi nomine signati, quos Deus verbo prædicationis rigat, si forte compungantur, & desideria virtutis concipiant. Vnde Gregorius. Sunt plerique ad verba Dei valde insensibiles, qui fidei quidem nomine consentunt, verba vitæ auribus audiunt, sed ea transire vsque ad interna cordis, minime permittunt. Hi quid aliud, quam deserta terra sunt? Quæ scilicet terra hominem non habet, quia eorum mens sensu rationis caret. Et nullus mortaliū in hac terra commoratur, quia & si quando in eorum conscientia rationabilium sensuum cogitationes veniunt, non persistunt. Præua enim desideria in eorum cordibus sedem inveniunt, recta verò, si quando venerint, ac si impellatur, decurrunt.] Mundum etiam Dominus desertum vocat per Ieremiā, dicens: Visitabo super omnem, qui circumcisum habet præputium, & super omnes, qui attonsi sunt in comam, habitantes in deserto. quia omnes gentes habent præputium, omnis autem domus Israël incircumcisi sunt corde.] Qui namque sunt isti attonsi in comam, nisi gentes? (vt inquit Hieronymus) quæ desertum, id est, mundum inhabitant, & præputium non resecant, quia prauos affectus fount, neq; inordinata desideria mortificant. Et apud Oseam: Quasi vinas in deserto inueni Israël, quasi prima poma fi-

Greg. 2. 9. mor. c. 14.

Ierem. 9. 26.

Hierony.

Osea 9. 10.

A culneæ in cacumine eius vidi patres eorum. Quod dictum est, quia Dominus in solitudine sæculi, & vidi Apostolos Ecclesiæ patres, & inuenit spirituale Israël, id est, fidelem populū à patribus illis progenitum, quem quasi primum, & suauissimum fructum in mensa sua ponendum elegit.

Merito autem deserti nomine mundus significatus est, quoniam desertum, vt ipsum nomē sonat, locus est inhabitabilis, & solitarius, in cōmodis multis refertus, & omnibus bonis destitutus. Desertum locus est infructuosus, spinis, & vepribus plenus, æstibus, ac solis ardoribus patens, bestiarum immanium latibulum, inuius, & inaquosus, solo aspectu metum & horrorem incutiens. Quæ omnia profectò quadrant in sæculum. Vnde non mirum si in eo non pepercit super nos oculus, vt vnum saltem supra dictorum beneficiorum nobis præstaret.

B Quis credat mundum esse locum homini inhabitabilem, cum à tot populis gētibus, & nationibus habitetur? Verum si rem istam, non sensus, sed rationis oculis expendamus, aperte comperiemus, hominibus, id est, iis, qui more hominum ratione, & diuina lege regantur, esse admodum vacuum, atque desertum: ac proinde cum, qui virtutem sectari velit in mundo, esse soliuagum, & hominis adiumentis destitutum. Adam in suæ creationis initio animalibus, & volatilibus cōstipatus solus esse dicitur. Quare Dominus: Non est bonum (inquit) hominem esse solum, faciamus ei adiutoriū simile sibi.] Nam vbi nõ est natura consimilis, neque eadē institutio, & ratio viuēdi, nõ potest esse societas. Mundani autē homines sunt tanquam fera animalia, quæ sensu, & desiderii natura; non ratione, & imperio virtutis gubernantur; locus igitur & habitatio eorum viro cultori virtutis solitarius est; & magna ex causa deserto comparatus. Quod vt ita esse nobis persuaderemus, non semel Dominus in Scripturis factis, huiusmodi homines per animalia designat, & bestias immanes appellat. Et facies homines (inquit propheta quidā) sicut pisces maris, & quasi reptile nõ habens principem.] Peccatores namque piscibus sunt similes; nam sicut isti fecunditate maxima pollent, & voce carēt, ita & illi fecundi sunt, & alios sibi similes gignunt: dum ad suas nequitiās trahunt. Sunt etiam muti, & orationis verbo carentes, quo Dominum vt se a tantis malis eripiat inuocare debuissent. Merito etiam reptilibus comparantur, quia sola terrena suspirant: secundum illud Pauli: Quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorū, qui terrena sapiunt. [Per terram autem reperere, id est, terrena sola querere, & concupiscere, non est hominum (vt ait Iulianus) quibus concessum est, vt recti incedat, cœlumque suscipiant. Erit ergo reptilium, quæ Dominus detestatur. Nā omne quod reptat super terram (inquit) abominabile erit, non allumetur in cibum.] Et rursus alius ex his, qui Spiritu Dei acti sunt, ita dixit: Et sic erit ruina equi, & muli, & cameli, & asini, & omnium iumentorū, quæ fuerūt in castris illis, sicut ruina hæc.]

Genes. 2. 18.

C In his animalibus peccatores debemus accipere. Nam grandis re vera fortitudo (ait Hieronymus) vt corruant in castris hostium equi, & muli, cameli, & asini, & omnia iumenta eorum, sicut & homines corruerunt. Magnus triumphus, gloriosa victoria, bruta animalia, Deo pugnante, superari. Per equos ergo Zacharias adulteros, & fornicarios intelligit, qui (vt inquit Ieremias) Equi amatores in faminas, & emissarij facti sūt, vnusquisque ad vxorem proximi sui hinciebat.] In malis illos designat, qui munditiam carnis seruantes, spiritu impudici sunt, & fordidis sadantur cogitationibus. Cameli, qui

Halac. 1. 3.

Philip. 3.

I Job. ser. c. 11.

Ierem. 11. 41.

Zach. 14. 15.

Hieron. ib.

Ierem. 5. 8.

Matth. 6.
24.

ruminant, & vngulam non findunt, magna onera portant, & ad illa suscipienda seipfos inclinant, illi sunt, qui contra illud Domini decretum: Nemo potest duobus dominis seruire. Deo seruiant & mammonæ, & licet in primo appareant mundi, in secundo inueniuntur immundi. Hi non solum iugum Christi suauis, & onus leue, sed importabilia mundi onera portant, quibus non inuiti, sed voluntarij se, libenterque submitunt. Asini sunt insipientes, qui vt terrenis delicijs, ac voluptatibus fruuntur, æterna non vident, nec cœlestia considerant. Iumenta verò illos signant, quorum vites robustæ sunt ad innumerabiles labores corporis, & animi molestias perferendas, vt suæ voluntati satisfaciunt, & honorem, aut opes, aut voluptates concupis arripiant.

Sophom. 2.
54.

Addamus & alium prophetam, vt in ore duorum, vel trium testium stet omne verbum. Sophonias enim ait: Et accubant in medio eius greges, omnes bestia gentium, & onocrotalus, & ericius in liminibus eius morabuntur, vox cantatis in fenestra, coruus in superliminari, quoniam attenuabo robur eius. Accubant sanè in medio eius, id est, in medio mundi (vt Hieronymus, alias expositiones non respiciens interpretatur) greges, ij scilicet, qui ac si essent rationis expertes, iniquos suos principes tamquam duces, & pastores sequuntur, & ne voluntati eorum contradicant, Dei iussa, & mandata conculcant. Bestia dentium, nimirum homines tamquam bestia vitam agentes, qui sola præsentia, & sensibilia conspiciunt. Onocrotali, id est, gulosi & voraces. Ericij, iracundi, & rapinis, ac cadibus seruientes, qui omnes secum conuersantes eruentant, & vulnerant. Auicula, anima leues, & instabiles, putantes omne licere quod libet. Et tandem corui, qui peccandi consuetudine delectati, ita malitia nigredinem contraxerunt, vt valde difficile sit colorem mutare, & ad innocentiam candorem conuerti. Hæc omnia quæ diximus confirmat sententia Chrysolomi. Homo (inquit) mansuetum animal, & benignum, contraria suæ nature facit, & negligentia mores suos inferinos vertit. Idcirco, & diuina Scriptura propter affectiones illas interturbantes ab irrationabilibus, & à feris agnominaciones, his, qui ratione insigniti sunt, imponit. Interdum canes ob impudentiam, & impetum vocat, dicens: Canes muti, non valentes latrare. Interdum ob libidinem, equos; Nam equi in feminam insanientes, vniuersique vxori proximi sui adhinniebat Interdum verò asinos, ob stupiditatem, & ruditatem. Comparatus est enim (inquit Scriptura) iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Interdum etiam leones, & pardos vocat ob rapacitatem, & habendi auiditatem. Aliquando autem aspidem, ob fraudulentiam. Venenum (inquit) aspidem sub labijs eorum. Nonnumquam serpentes, & viperas, ob latens venenum, & malitiam, sicut & Beatus Ioannes clamabat, dicens: Serpentes progenies viperarum, quis vobis demonstrauit fugere à ventura ira? Insiper & alia affectionibus respondentia nomina imponit, vt sic vel tandem confusi ad suam aliquando redeant nobilitatem, & suo generi confederentur, affectionibusque suis diuinas leges præferant, quibus sese delinquendo permiserunt.

Isa. 56. 10.

Ierem. 5.
8.

Psal. 48.
11.

Psal. 13.
5.

Matth. 3.
7.

Talibus hominibus figura, & bestiis immanibus vita, putas ne tu, o homo, virtutis amator, quia comitatus incedis? An existimas te habere in his, quos sequaris & imiteris? An habes aliquem, qui faciat tibi vnum ex his ad bonam vitam necessarijs, miseris tui? Quinimò his circundatus es, quorum exemplis, & verbis ad extremam paupertatem, & ignominiam, tandemque ad miserissimam mortem traharis.

A Nam luxuriosus, non te castitatem, sed libidinem, & intemperantiam docebit: superbus non in modestiam, & humilitatem, sed in superbiam, & arrogantiam inducet: Diuitiarum cupidus, non vt opes tuas effundas in pauperes, sed vt alienas iniuste furripias persuadebit: & vitis deditus, non ad virtutes colendas, sed ad sectanda monstra vitiorum excitabit. Gratia igitur diuini Spiritus in te effusa est, & quidè magna & pretiosa, cum te Christus ad religionem vocauit, & potenti inspiratione permouit, vt desertum mundi relinqueres, & illos desereres quorum societas periculosa, doctrina fallax, & imitatio mortifera est. Puletrè enim dixit Ambrosius, Deserto mundus hic comparari videtur, adhuc incultus, adhuc sterilis, adhuc infœcundus; in quem negat nobis ita Dominus prodeundum, vt mente carnis inflatos, vacuòque virtutis internæ viros, & fragili se gloriæ secularis sublimitate iactantes, pro exèplari quodam, & imagine nobis putemus imitandos, quos procellis mundi huius obnoxios vita mobilis inquietat, iure arundini comparandos, in quibus solidæ iustitiæ nullus est fructus, qui forensibus criniti phaleris, nodis obfiti, vacuo oris strepitu sonori, nulla sui vtilitate, frequeti etiam offensione, intus inania, foris speciosa sectantur. Itaque inter tales, quod ad studium virtutis attinet, non minus solus eras, quàm inter vacuas, & peritrepentes arundines, quæ ob innatam fragilitatem, neque fulcire te possunt, neque vicem armorum præstare, neque tibi in aliù virtutis vsum deseruare.

C Habet ergo mundus hanc deserti proprietatem, quòd solitarius est, & inhabitabilis, quia non ab hominibus suam dignitatem agnoscentibus, sed vilitatem brutorum animalium sectantibus habitatur. Quare lepidè ille philosophus face, accensa in frequentissima ciuitate, & in plateis hominum plenis, hominem quæritabat, inueniens illos non esse homines appellandos, qui rectitudine iustitiæ posthabita voluptatibus, & pernitiòse cupiditati se tradunt.

E Est etiam mundus instar deserti incommoditatibus multis refertus, bonis vacuus. Quæ enim commoditates, aut quæ bona ad vitam secundum virtutem faciendam necessaria, in ipsa vanitate, quæ bonorum est priuatio, possumus inuenire? At vanitas vanitatum dixit Ecclesiastes, vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Et Dauid: Veruntamen vniuersa vanitas omnis homo viuens. Quòd si homines, qui magis ad virtutem iuuare nos debent, vanitas sunt, quia omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est vsque ad vnum] quod ex alijs rebus mundanis, & honoribus scilicet, diuitijs, & voluptatibus adiumentum accipimus? Certe nullam, omnia mundana nos impediunt, omnia nos vinciunt, ne curramus in cœlum, ne hostium nostrorum manus fugiamus. In medio illorum tamquam in medio veprium, & tribulorum constituti, non occasiones exercendi virtutes, quæ sunt bona summo conatu exoptanda, sed incitamenta peccatorum & seminaria curarum, quæ nos veluti spina pungant inuenimus. Non aliquid constans, & stabile nostram imbecillitatem fulciens, atque sustentans, sed omnia fluxa, & caduca, quæ (si ignitatur super illa) cadant, & consummantur, & sunt causa nostræ ruina, possidemus. Vnde Ioannes Damascenus: Valde abhorremus (ait) corruptibilia hæc, & mortalia vitæ negotia, in quibus nihil potest inueniri firmum, neque planum, neque stabile in se ipsis, sed vanitas sunt omnia, & afflictio spiritus, multas in puncto ferentes transmutationes. Somno enim & vmbra, & aura per aërem flante sunt fragiliora, minimaque

Amb. lib. 5, in Lucã in illud, Quid exi sis in deserto vi-

Eccles. 1. 1. Psal. 38. 6. Psal. 13. 3.

Damas. lib. de Balaam. c. 12.

ineft eis gratia, & neque gratia, fed error quidam. & seductio malitiæ mundi, quæ non diligere, sed potius odire ex corde præcipimur.]

Sicut autem loca incommoda, & rebus ad vitam transigendam necessariis destituta, solent esse infalubria, & malè sana, in quibus homines variis ægitudinibus afficiuntur: ita in sæculo vniuersis commodis ad virtutem vacuo, omnes mundani grauissimis morbis laborant. Nam vitia, & peccata quibus subiacent, quid nisi morbi, & ægrotationes sunt? Audi Isaiam hoc affirmantem. A planta pedis vsque ad verticem non est in eo sanitas. Vulnerus, & liuor, & plaga tumens, non est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo.] Audiet & Prudentium, qui ita Beatum Laurentium præfecto vrbs loquentem introducit.

Isa. 1. 6.

Prud. l. 2.
Poristeph.
hym. 2.

*Quemuis tuorum diuitum,
Qui veste & ore prauiter,
Magis probabo debilem,
Quam quis meorum est pauperum.
Hunc, qui superbit serico,
Quem curras inflatum vebit,
Hydrops aquosus, lucido
Tendit veneno intrinsecus:
At hic auarus contrahit
Manus recuruas, & volam
Plicans aduncis unguibus,
Laxare nervos non valet.
Istum libido fatida,
Per scorta tractum publica,
Luto & cloacis inquinat,
Dum spurca mendicæ stupra.
Quid illi feruens ambitu,
Sitiique honoris estuans,
Mersus ne anhelat febribus.
Atque igne venarum furis?
Quisquis tacendi intemperans
Silenda prius prodece,
Vexatur, & scalpiti iecur,
Scabiemque cordis sustinet:
Quid inuidorum pectorum
Sivimas retexam turgidas?
Quid purulenta, & liuida
Malignitatum vulnera?
Tu te ipse, qui Romam regis
Contemptor aeterni Dei
Dum demonum fordes colis,
Morbo laboras regio.*

Hæc Prudentius, non minus verè, quàm eleganter: Isti enim omnes pestilentibus morbis laborat quos oportet fugere, ne nos contagio scelerum suorum inficiant. Sed proposito inter illos fatuitas erat ab ægris tam grauitè laborantibus præsidia sperare virtutis: quia æger & semimortuus non est idoneus auxilium præbere, sed magis ab aliis accipere.

Est ergo mundus re vera omnibus bonis desertus, & hominibus vacuus, qui hoc nomine hominum digni censeantur. In his autem omnia alia deserti incommoda sunt comprehensa. Quis enim neget mundum locum esse sterilem, siquidem nec aratro compunctionis proscinditur, nec semina doctrinæ recipit, nec fructus operum bonorum producit? Quod si quando semen ei diuini verbi committitur, natum aret, quia non habet humorem; aut ab spinis sollicitudinum suffocatur, aut à volucribus aeris huius, id est, ab aduersariis nostris comeditur. Quis ambigat locum esse spinis, tribulisque referum? Nam & curæ, & tribulationes assiduæ, spinæ sunt, quæ miseram animam pungunt, atque dilacerant. Quis non videat frigori, ac æstui patere: æstus quippe est ardens amor

Luc. 8. 7.

temporalium, quem Isaiel ignem vocat consumente speciosa deserti & frigus, inordinata tristitia, quæ homines non assequentes, quæ volunt, contrahit, & vi meroris consumit. An non habitaculum bestiarum est, quod est domicilium peccatorum, & eorum hominum, qui (vt diximus) more bestiarum passionibus raptantur, & in eos, qui miseros cohibent, crudelitate desæuiunt? An non locus meticulosus, & inaquosus, in quo (vt dicitur in Deuteronomio) est serpens statim adurens, id est, immoderata cupiditas, & scorpio, id est, caro nostra blandiens, ac dispas, id est, Diabolus latenter percuciens, & nullæ omnino aquæ, quia res temporales haud quaquam sitim nostri cordis extinguunt? An denique non locus deuius, vbi mundani viam ciuitatis habitaculi minimè inueniunt? Vtinam vel viam haberet ipsum desertum (inquit Augustinus) Vtinam illuc homo incurrens, vel nosset, quia inde exiret. Non videt hominem ad solatium, non videt viam, qua careat deserto. Ergo ibi diuertit: Vtinam esset vel aqua, vnde reficeretur, qui inde non potest exire. In hoc igitur spiritali deserto, tam solitario, tam hominibus vacuo, tam periculis pleno, tam omnibus bonis destituito, non mirum, o anima mea, si non pepercit super te oculus, vt faceret tibi vnum de his, miseris tui Sapienter igitur fugisti desertum istud, feliciter in locum quietis, & pacis peruenisti, vbi sunt, qui te iuuent, ac foueant, qui te doceant, & induant, & ab imminetibus tueantur periculis.

Io. 1. 19.

Dmt. s.
15.

Jf. 1. 06. 4

Aug. P. 2.
62.

Quàm vilis & abiectus sit homo, qui mundana sectatur.

CAPVT X.

SOLent pauperes, & nobilitatis, opum, ac amicorum præsidii destituti haberi contemptui, & ab omnibus sperni, irrideri, ac conculcari. Quia hæc est antiqua mundi consuetudo (ob quæ profectò solà esset fugiendus) quod neminè propter seipsum diligit, aut honore afficit, sed propter diuitias, quas possidet, propter vestes, aut corporis amictu quo splendet, propter familiaritatè aut amicitia principu, in quam se ipsum insinuat, vel propter sodales, & amicos nobiles, quorum fauore, & potentia fulciatur. Hoc autem mundi malum, non solum diuina fide perfusi, mète sumus assequuti, sed ethnici quoque in magnam quandam ignorationem prolapsi, cognouerunt. Quare memoriæ proditum est, philosophum quemdam contemptibili habitu amictum à domo principis non sine irrisione repulsum, habitum vilem in alium pretiosum, ac splendidum commutasse: Quo indutus, cum statim non sine honore in palatium esset admissus, palliu, quod gestabat osculari cœpit, dicēs: Honorantem honoro, quia, quod virtus non potuit, vestis obrinuit.] Hanc verò mundanorum consuetudinem ignorantia subnixam, Dominus à cordibus suorum fidelium radicatus extirpare disposuit, cum dixit per Iacobu Apostolum. Si introierit in conuectum vestrum vir aureum anulum habens, in veste candida, introierit autem pauper in sordido habitu, & intendatis in eum, qui indutus est veste præclara, & dixeritis ei, tu sede hic bene, pauperi autem dicatis: tu sta illic, aut sede sub scabelo pedum meorum, nonne iudicatis apud vosmetipsos, & facti estis iudices cogitationum iniquarum?] Hac oratione eos damnans, qui (quod attinet ad interiorem reuerentiam & æstima

D

E

Luc. 1. 2.

tionem)